

Sygn. akt II C 3/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 sierpnia 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi, Wydział II Cywilny, w składzie:

Przewodnicząca: Sędzia S.R. A. M.

Protokolant: sekr. sąd. M. M.

po rozpoznaniu w dniu 13 sierpnia 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa W. P.

przeciwko A. M., Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł.

o naruszenie posiadania

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki W. P. na rzecz pozwanego A. M. kwotę 337,00 zł (trzysta trzydzieści siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
3. zasądza od powódki W. P. na rzecz pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. kwotę 320,00 zł (trzysta dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania.

Sygn. akt II C 3/19

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 27 grudnia 2018 roku skierowanym przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) położonej w Ł. przy ulicy (...) oraz A. M. powódka W. P. żądała przywrócenia posiadania to jest przywrócenia posiadania wiaty samochodowej numer 6 położonej w Ł. przy ulicy (...), wydania samochodu osobowego marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) oraz zakazanie pozwanym dokonywania dalszych naruszeń.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, iż od 1988 roku powódka jest właścicielem wiaty samochodowej. W dniu 27 listopada 2015 roku pozwani naruszyli posiadanie wiaty samochodowej powódki, dokonali wywiezienia jej pojazdu i uniemożliwili korzystanie z wiaty garażowej (pozew k. 4-6, pismo precyzujące powództwo k. 9).

Pozwana Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) nie złożyła w określonym terminie odpowiedzi na pozew (okoliczność bezsporna).

Zarządzeniem wydanym na rozprawie w dniu 13 sierpnia 2019 roku została zwrócona odpowiedź na pozew złożona przez pełnomocnika pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł., na terminie rozprawy, na podstawie art. 207§7 kpc (protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2019 roku k. 133 – 136, czas elektroniczny 00:43:03 – 00:43: 21).

Na terminie rozprawy pełnomocnik pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. wniósł o oddalenie powództwa, kwestionując fakt, iż doszło do naruszenia posiadania powódki. Nadto wniósł o zasądzenie od powódki kosztów

postępowania w sprawie (protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2019 roku k. 133 – 136, czas elektroniczny 00:43: 21 – 00:51:01).

Pozwany A. M. nie złożył w określonym terminie odpowiedzi na pozew (okoliczność bezsporna).

Zarządzeniem z dnia 18 czerwca 2019 została zwrócona odpowiedź na pozew złożona przez pełnomocnika pozwanego A. M. na podstawie art. 207§7 kpc (zarządzenie k. 29).

Na terminie rozprawy pełnomocnik pozwanego A. M. wniósł o oddalenie powództwa oraz wniósł o zasądzenie od powódki kosztów postępowania w sprawie (protokół rozprawy z dnia 13 sierpnia 2019 roku k. 133 – 136, czas elektroniczny 00:51:01 – 00:57:09).

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Na mocy decyzji z 28 października 1988 roku Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) uzyskała pozwolenie na budowę wiaty samochodowej, jako inwestycji tymczasowej do 1998 roku, z możliwością przedłużenia, na nieruchomości położonej w Ł. przy ulicy (...) – Myśliwskiej 15 (okoliczność bezsporna, a nadto kopia decyzji k.36 – 36v).

W dniu 3 marca 1989 roku zawarto umowę, nazwaną „umową dzierżawy terenu”, pomiędzy w/w Spółdzielnią, jako wydierżawiającym a 25 osobami - mieszkańcami ulicy (...) i niektórych innych ulic, w tym W. P., jako dzierżawcami. Umowa dotyczyła terenu przy ul. (...) i ul. (...), na którym członkowie spółdzielni wybudowali za własne pieniądze wiaty samochodowe. Umowa została zawarta do 31 grudnia 1998 roku. Po upływie tego terminu umowa mogła być przedłużona jeżeli dzierżawca posiadać będzie aktualne zezwolenie z (...) Dzielnicowego (okoliczność bezsporna, a nadto kserokopie: umowa – k. 38 - 40).

Powódka do listopada 2015 roku korzystała z wiaty samochodowej usytuowanej w Ł. przy ulicy (...) numer 6, gdzie parkowała pojazd osobowy marki R. (...) o numerze rejestracyjnym (...) (okoliczność bezsporna).

W listopadzie 2015 roku doszło do opróżnienia wiaty użytkowanej przez powódkę i opróżnienia ze znajdujących się w niej rzeczy (okoliczność bezsporna).

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o powołane dowody z dokumentów, gdyż są one obiektywne i nie spotkały się z negacją uczestników postępowania. Na marginesie zasygnalizować należy, iż Sąd oceniając kopie dokumentów złożonych do akt sprawy miał na względzie dyspozycję art. 308 kpc w zw. z art. 13§2 kpc. W pozostałym zakresie Sąd, nie skorzystał przy rekonstrukcji stanu faktycznego w niniejszej sprawie, ze złożonych do akt sprawy kopii dokumentów, uznając, iż nie dotyczą one faktów istotnych dla rozstrzygnięcia rzeczowej sprawy.

Sąd Rejonowy dla Łodzi – Widzewa w Łodzi zważył, co następuje:

Powództwo jako bezzasadne podlega oddaleniu.

Zgodnie z dyspozycją art. jest art. 222 § 1 k.c. właściciel może żądać od osoby, która faktycznie włada jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba, że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą. Roszczenie to służy, zatem właścicielowi przeciwko osobom, które faktycznie władają rzeczą nie będąc do tego uprawnionym (tak również Sąd Najwyższy w wyroku z 23 września 1999 roku, II CRN 99/92).

Treścią roszczenia windykacyjnego przewidzianego w art. 222 § 1 k.c. jest żądanie wydania rzeczy, które kieruje się przeciwko osobie władającej cudzą rzeczą bez podstawy prawnej. Jego podstawę stanowi powstanie stanu sprzecznego z prawem właściciela, fakt pogwałcenia własności. Przesłankami owego roszczenia są wyłącznie elementy przedmiotowe, obiektywny fakt trwałego wkroczenia w sferę cudzego prawa własności przez podmiot nieuprawniony. Bez znaczenia dla powstania roszczenia windykacyjnego pozostają elementy subiektywne, takie jak wina, czy dobra lub zła wiara osoby naruszającej cudzą własność.

W przypadku roszczenia windykacyjnego legitymowanym czynnie jest właściciel rzeczy, a legitymowanym biernie jest osoba władająca cudzą rzeczą bez tytułu prawnego.

Zgodnie zaś z art. 344 § 1 k.c., przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń.

Powód wywodzi swe roszczenie z treści art. 344 § 1 k.c., zgodnie z którym przeciwko temu, kto samowolnie naruszył posiadanie, jak również przeciwko temu, na czyją korzyść naruszenie nastąpiło, przysługuje posiadaczowi roszczenie o przywrócenie stanu poprzedniego i o zaniechanie naruszeń. Roszczenie to nie jest zależne od dobrej wiary posiadacza ani od zgodności posiadania ze stanem prawnym chyba, że prawomocne orzeczenie sądu lub innego powołanego do rozpoznawania spraw tego rodzaju organu państwowego stwierdziło, że stan posiadania powstały na skutek naruszenia jest zgodny z prawem.

Wskazany przepis przewiduje uprawnienie posiadacza do wystąpienia z powództwem do sądu w sytuacjach, gdy naruszony został zakaz przewidziany w treści art. 342 k.c., stanowiącego, iż nie wolno naruszać samowolnie posiadania, chociażby posiadacz był w złej wierze.

Stosownie do treści, art. 336 k.c., posiadaczem rzeczy jest zarówno ten, kto nią faktycznie włada jak właściciel (posiadacz samoistny), jak i ten, kto nią faktycznie włada jak użytkownik, zastawnik, najemca, dzierżawca lub mający inne prawo, z którym łączy się określone władztwo nad cudzą rzeczą (posiadacz zależny).

Postępowanie w sprawach o naruszenie posiadania ma charakter doraźny, jest to ochrona prowizoryczna gdyż zgodnie z art. 478 k.p.c. w sprawach o naruszenie posiadania sąd bada jedynie ostatni stan posiadania i fakt jego naruszenia, nie rozpoznając samego prawa ani dobrej wiary pozwanego. Istotą niniejszego postępowania jest, bowiem szybkie rozwiązanie sporu – bezzwłoczna ochrona posiadacza. Ochrona posesoryjna ma bowiem charakter tymczasowy, prowizoryczny – jej celem jest jedynie zlikwidowanie skutków samowolnego naruszenia.

Jak wynika z art. 344 § 2 k.c. roszczenie o ochronę posiadania ograniczone jest terminie zawitym, albowiem wygasa, jeżeli nie będzie dochodzone w ciągu roku od chwili naruszenia. Termin zawity charakteryzuje się znacznym rygoryzmem prawnym, przejawiającym się głównie w tym, że wskutek bezczynności uprawnionego w ciągu określonego ustawą terminu, następuje wygaśnięcie przysługującego mu roszczenia. Bieg terminu winien być liczony od dnia samowolnego naruszenia posiadania (por. E. Gniewek, Komentarz do art. 344 k.c. [w:] E. Gniewek, P. Machnikowski, Kodeks Cywilny. Komentarz, C.H. Beck, 2014). W przypadku naruszenia posiadania przez jego zakłócenie momentem, od jakiego winien być liczony bieg terminu jest moment, w którym po raz pierwszy doszło do naruszenia posiadania.

W pierwszej kolejności poczynić należy uwagę natury ogólnej, a mianowicie zgodnie z ogólną regułą rozkładu ciężaru dowodu wynikającą z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Potwierdzeniem zasady kontradiktoryjności procesu cywilnego są również przepisy art. 3 k.p.c., 232 k.p.c. i 381 k.p.c. Tym samym onus probandi w przedmiotowej sprawie spoczywał na stronie powodowej. Poczynić należy również uwagę natury ogólnej, iż postępowanie cywilne jest kontradiktoryjne i nie jest rzeczą sądu zarządzenie dochodzeń w celu uzupełnienia, wyjaśnienia, wykazania zasadności twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.12.1996 w sprawie sygn. akt: I CKU 45/96, OSNC 1997 r., Nr 6-7, poz. 76). Jeśli zatem strona nie przedstawia dowodów, to uznać należy, że dany fakt nie został wykazany (udowodniony).

Transponując powyższe rozważania na grunt przedmiotowej sprawy, wskazać należy, iż powódka nie podolała nałożonemu na nią obowiązkowi dowodowemu, bowiem poza złożeniem kopii dokumentów, które w zdecydowanej większości były irrelevantne dla poczynionych ustaleń faktycznych, nie zgłosiła żadnych

wniosków dowodowych, których realizacja przyczyniłaby się do ustalenia, iż powódka posiada tytuł prawny do pojazdu osobowego

o wydanie, którego wniosła. Nadto nie wykazała, iż strona pozwana faktycznie włada samochodem osobowym, którego dotyczy przedmiotowe postępowanie. Powódka w żaden sposób nie udowodniła również, iż doszło do naruszenia posiadanej przez nią wiaty garażowej, oraz nie udowodniła, iż to pozwani są odpowiedzialni za naruszenie wyżej wskazanej wiaty.

Na marginesie ustaleń wskazać należy, iż nawet gdyby, czego Sąd nie przyznaje, a czyni jedynie na poczet niniejszych rozważań, doszło do naruszenia posiadanej przez powódkę wiaty samochodowej, to naruszenie to, zgodnie z jej oświadczeniem miało miejsce w listopadzie 2015 roku. Tym samym roszczenie powódki na skutek upływu czasu wygasło najpóźniej z ostatnim dniem listopada 2016 roku, tymczasem W. P. wystąpił z niniejszym pozwem w dniu 27 grudnia 2018 roku. Na bieg terminu dochodzenia roszczenia posesoryjnego ani na jego zakończenie nie ma wpływu chwila powzięcia wiadomości przez posiadacza o samowolnym naruszeniu sprawowanego przez niego posiadania. Termin ten jest terminem prawa materialnego (tak: S. W., Termin dochodzenia roszczenia posesoryjnego w polskim prawie cywilnym (art. 344 § 2 Kodeksu cywilnego – zagadnienia wybrane), SC 1969, t. XIII–XIV, s. 444–445 oraz 447), więc nie podlega przywróceniu (na tle dawnego stanu prawnego: K. P., Terminy zawite z art. 390 k.p.c., Polski Proces Cywilny 1936, Nr 9, s. 267).

Tym samym brak podstaw do uwzględnienia powództwa, które należało oddalić.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc, zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W myśl art. 98 § 3 kpc do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata, radcę prawnego zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony.

W niniejszej sprawie Sąd obciążył powódkę kosztami zastępstwa radcowskiego dwóch fachowych pełnomocników pozwanych. Zgodnie z § 5 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 roku (DZ. U. 2015 r., poz. 1804), stawka minimalna za prowadzenie sprawy o naruszenie posiadania wyraża się kwota 320,00 zł.

Powódka przegrała proces w całości, więc zasadne było zasądzenie kwoty 320 zł na rzecz pełnomocnika pozwanej Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w Ł. oraz zasądzenie kwoty 337,00 zł na rzecz pełnomocnika pozwanego A. M. (niniejsza kwota została powiększona o uiszczoną opłatę skarbową od udzielonego pełnomocnictwa).

Tym samym Sąd nie znalazł podstaw do zastosowania w przedmiotowej sprawie art. 102 kpc zgodnie z którym w wypadkach szczególnie uzasadnionych Sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Wskazane uprawnienie przysługuje Sądowi nie w sytuacjach wyjątkowych, ale w szczególnie uzasadnionych, czyli takich, w których ze względu na stan majątkowy, rodzinny, czy zdrowotny uiszczenie kosztów procesu byłoby dla strony niemożliwe lub w każdym razie bardzo utrudnione i narażałoby ją lub jej bliskich na niepowetowane straty. Zastosowanie tego przepisu powinno być oceniane w całokształcie okoliczności, które uzasadniałyby odstępstwo od podstawowych reguł decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Nie konkretyzuje on pojęcia wypadków szczególnie uzasadnionych, pozostawiając ich kwalifikację, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy, sądowi. Do tych okoliczności należy zaliczyć zarówno fakty związane z samym przebiegiem procesu, jak i fakty leżące na zewnątrz, zwłaszcza dotyczące stanu majątkowego stron (tak między innymi Sąd Najwyższy

w postanowieniu 14 stycznia 1974 roku, IICZ 223/73, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73, LEX nr 7366).

Reasumując stwierdzić należy, iż brak jest w przedmiotowej sprawie podstaw

do nieobciążania powódki kosztami procesu. Powódka była co prawda przekonana o zasadności swego powództwa, jednakże każda osoba inicjująca postępowanie sądowe jest przekonana o zasadności swych roszczeń, z drugiej strony nie umknęło sądowi, iż strona pozwana również zaangażowała się w niniejszy proces. Nadto powódka nie wносиła o nieobciążanie jej kosztami postępowania w sprawie.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w sentencji.